

Nebát se pátrat

Naštvaní amatéři vzkřísili vyšetřování korupce v Nemocnici Na Homolce a nejen tam

□ JAROSLAV SPURNÝ

Je to známá věc, že státní zástupci obvinili tento měsíc dva manažery pražské Nemocnice Na Homolce z převzetí úplatku. Spolu s případem bývalého hejtmána Davida Ratha jde prý, říká policie, o nejlépe zdokumentovanou korupci za posledních dvacet let. Příklad má přitom šestiletou historii a v roce 2011 se zdálo, že bude vyšetřování zamezeno pod koberec k mnoha dalším, která policie šetřila v té době. Jenže zametení se nezdařilo. A příběh vyšetřování dvou špitálních úplatkářů tak podle zúčastněných přinesl důležitý objev: pokud se do „prohrané věci“ vloží pár rozhořčených lidí vybavených znalostmi a vytrvalostí, mohou se korupčníci přes veškeré mocenské krytí nakonec divit. Tým žalobkyně Lenky Bradáčové očekává, že případ Homolka povede k odhalení mnohem většího počtu kompliců, než se původně mohlo zdát.

Detektivní spekulace poslance Hovorky

Na halě přesně 5 664 175 korun. Neboli čtyři procenta ze sumy, kterou před skoro pěti lety zaplatila pražská Nemocnice Na Homolce za speciální gama nůž. Tolik inkasovali někdejší ředitel nemocnice Vladimír Dbalý a primář chirurgie Michal Toběrný za prosazení nákupu. Oba muži jsou s několika dalšími lidmi obviněni za tři zakázky špitálu z korupce, podvodu a nehospodárné správy majetku. Vyčíslená škoda nepřesahuje zatím sto milionů korun, a tvoří tedy jen menší louži v jezeru desítek miliard, které podle analýz nevládních institucí mizí ročně ze státní kasy zásluhou neprůhledných obchodů. K nezaplacení je ovšem příběh, jak k prozrazení a odhalení kombinátorů z Homolky došlo, stejně jako příslib, že pátrání dosáhne ještě dál.

Koncem dubna 2009 už členové kabinetu Mirka Topolánka věděli, že jim do konce vládnutí chybí jen pár dnů. Na svém předposledním zasedání odhlasovali ministři třímiliardovou dotaci do státních nemocnic. Peníze našli v rezervním fondu z privatizací a rozdělili je mezi čtyřicet konkrétních projektů sepsaných lidmi z ministerstva zdravotnictví – od nákupu gama nože pro Homolku přes speciální přístroje pro ostravskou fakultní nemocnici až po přestavbu

Vladimír Dbalý na cestě do vazby.

pavilonů v několika fakultních nemocnicích. „Škrty ve zdravotnictví zpomalily modernizaci nemocnic, museli jsme najít peníze mimo rozpočet,“ říkal tehdy do médií náměstek ministryně zdravotnictví Marek Šnajdr, který projekt prosazoval u poslanců i ve vládě.

Tehdejšího poslance za opoziční lidovou stranu a člena výboru pro zdravotnic-

tví Ludvíka Hovorku zaujala maličkost. Proč kupuje Nemocnice Na Homolce gama nůž, když už jeden – nedávno navíc za desítky milionů kompletně rekonstruovaný – má? Při hledání odpovědi na tuto záhadu Hovorka objevil, že používaný nůž nepatří špitálu, ale Nadaci Charty 77, která jej nemocnici bezplatně už léta pronajímala. „Začal jsem mít podezření, že někdo s dobrými kontakty na vládu se potají chystá nemocnici privatizovat. Gama nůž byl tehdy jedním z nejspíckovějších zařízení té nemocnice, ale ten od nadace se samozřejmě privatizovat nedal. Takže k privatizaci potřebuji vlastní gama nůž, říkal jsem si,“ vzpomíná Hovorka, hlasitý kritik mnoha transakcí ve zdravotnictví.

Poslancovo podezření vycházelo z několika skutečností. Homolka jako jediné státem řízené zdravotnické zařízení založila dceřině společnosti, přes něž nakupovala služby i materiál. „Neměl jsem žádné důkazy, ale v těch dceřiných firmách byli lidé napojeni na Iva Rittiga nebo tehdejšího ministra obrany Martina Bartáka, dlouholetého zaměstnance nemocnice. To

„JE TO ZAČÁTEK. V PÁTRÁNÍ PŮJDEME DÁL, NEŽ JSME SI PŮVODNĚ MYSLELI.“

Lenka Bradáčová

se mi prostě nezdálo," popisuje Hovorka svou detektivní spekulaci.

Když potom nemocnice koupila na konci roku 2009 nový gama nůž za skoro sto padesát milionů, nebylo pro člena zdravotnického výboru těžké si spočítat, že za něj manažeři z Homolky dali o třicet milionů více, než za kolik nakupují zahraniční nemocnice, a v květnu 2010 podal trestní oznámení popisující několik jejich podobných zakázek. Takže policie začala na jeho podnět prověřovat nákup gama nože, zakázku na skenování chorobopisů a nákupy zdravotnického materiálu prováděné přes dceřiné společnosti.

Intermezzo žalobkyně Máchové

V roce 2011 bylo vyšetřování na příkaz pražské městské státní zástupkyně Dagmar Máchové odloženo. „Byl to nezákonný, nedůvodný a předčasný krok," hodnotí verdikt současná vrchní státní zástupkyně v Praze Lenka Bradáčová. „Naše kontrola zjistila, že nebyly vyčerpány všechny možnosti vyšetřování.“

Ilustrovat se ta slova dají na zakázce na skenování chorobopisů z roku 2009 – už za peníze z investic Topolánkovy vlády. Akci za sto sedmdesát milionů korun šéfové Homolky přiklepli firmě Disol Group – podniku s nejasnou vlastnickou strukturou. Za jednu naskenovanou stránku zaplatila Homolka firmě Disol dvě koruny třicet haléřů. Disol si přitom na skenování najal jinou firmu, která udělala veškerou práci místo něj – za korunu sedmdesát za jednu stránku. Disol tedy na zakázce téměř bez práce vydělal skoro padesát milionů korun. Podle Máchové nešlo o trestný čin a tím to skončilo.

Její nadřízená, šéfka pražského městského státního zastupitelství Jana Hercegová, je strohá. „Neznám ani spis, protože ho u nás už nemáme, ani žádné podrobnosti, takže to nemohu nijak komentovat," vzkazuje přes svou mluvčí.

Žalobkyně Dagmar Máchová je ve své branži do jisté míry pojem. Třeba v roce 2012 ji obvinil tehdejší šéf protikorupční mafie Tomáš Martinec, že kvůli jejímu zásahu byla o čtrnáct dnů odložena razie na pražském magistrátu kvůli projektu Opencard. „Operaci pak někdo prozradil, na magistrátu byly skartovány klíčové dokumenty a to znemožnilo poli-

ci obvinít vysoké magistrátní úředníky nebo politiky," tvrdil Martinec. Máchová se tehdy hájila, že razie byla špatně připravená, proto ji musela odložit. Z krytí politiků byla podezřelá i Jana Hercegová, která před čtyřmi lety například přikázala policii nešetřit podezření na korupci tehdejšího ministra životního prostředí Pavla Drobila. „I když jsme zjistili, že rozhodnutí státní zástupkyně Máchové bylo nezákonné, nemohla za to nést žádné následky. V úvahu by přicházelo kárné ří-

Osudný a nezbytný gama nůž.
(Nemocnice Na Homolce)

zení, ale šestiměsíční lhůta nutná k podání návrhu na něj už byla promlčena. To je problém u řady věcí, kdy zjistíme vadná rozhodnutí státních zástupců v minulosti," vysvětluje pražská vrchní žalobkyně Bradáčová, proč její kolegyně nakonec přes všechna ostrá slova vyvázla ze svého angažmá bez postihu.

Přichází Rittig

Ludvíka Hovorku ale odložení případu nezastavilo a v roce 2011 se se svým podezřením obrátil na Nadační fond proti korupci. Fond totiž krátce předtím podal trestní oznámení kvůli zakázce na – údajně předražený – tisk jízdenek pro pražský dopravní podnik. V tom případě figurovali ti samí lidé, které Hovorka podezřívá, že skrze dceřiné společnosti tunelují Nemocnici Na Homolce. Tedy osoby spojené s advokátní kanceláří Šachta & Partners, jež pracovala téměř výhradně pro pražského lobbistu a podnikatele Iva Rittiga, muže, který podle pozdějšího vyšetřování měl velmi úzké styky s šéfovou Úřadu vlády Janou Nagyovou, pražským magistrátem, ale třeba i šéfy mocné společnosti ČEZ. Hovorka doufal, že by fond

mohl, jak říká, „zapracovat" i na Homolce. Stalo se. Nadační fond miliardáře Karla Janečka podal v roce 2012 na nemocnici další trestní oznámení – za podezřelé zakázky, jež sám pátráním odhalil. Podání dostala na stůl čerstvá vrchní státní zástupkyně Lenka Bradáčová. „Prověřili jsme odložená trestní oznámení a případ znovu otevřeli. Věc jsme odebrali z městského státního zastupitelství, protože podle rozsahu škody a závažnosti trestných činů sem k nám patřilo už od začátku," vysvětluje Bradáčová.

Protnutí s Nagygate

Letos na jaře přišla první obvinění. Zatím si je vyslechlo šest lidí, kromě Dbalého a Toběrného jde o manažery z firem, které dostaly zakázky, a vysokého úředníka z ministerstva zdravotnictví Pavla Kocourka. Ten měl manipulovat – což policie blíže nevysvětlila – zakázku na chorobopisy, z níž, jak se ukázalo, přeteklo padesát milionů korun na účty, z nichž byly vybrány peníze v hotovosti a distribuovány několika lidem. Policie tyto transakce prověřuje a zjišťuje příjemce.

Policie začala prošetřovat – údajně na základě výpovědi obviněných – i další zakázky, jež tehdy schválila Topolánkova vláda. Třeba dotaci dvě stě milionů korun na nákup speciálního operačního zařízení Cyberknife pro ostravskou nemocnici, jíž tenkrát šéfoval současný ministr zdravotnictví Svatopluk Němeček. Stejně přístroje pořizovaly třeba rakouské nemocnice za cenu o třetinu nižší. A nemocnice je koupila od výrobce přes prostředníka, který na tom vydělal skoro sedmdesát milionů korun. Ministr Němeček tvrdí, že okolnosti nákupu tehdy neznal, a pokud něco nebylo v pořádku, „měla by to vyšetřit policie“.

„Obvinění lidí z Homolky je pouze začátkem," říká k případu nemocniční korupce Lenka Bradáčová. Začátkem čeho? To žalobkyně prozradit nechce. Jak už ale bylo zmíněno, vyšetřování Homolky se skrze jméno „kmotra" Iva Rittiga protlo s dalšími velkými kauzami posledních dvou let – tunely v pražských dopravních podnicích a kauzou Nagygate. „To už jsou vaše spekulace, já jen říkám, že případ je tak dobře zdokumentovaný, že můžeme pátrat dál, než jsme na počátku doufali," dodává Bradáčová. ■